

ВИБОРИ ТА ВИБОРЧІ СИСТЕМИ

(ч.1)

1

- **Вибори: поняття, класифікація та функції**

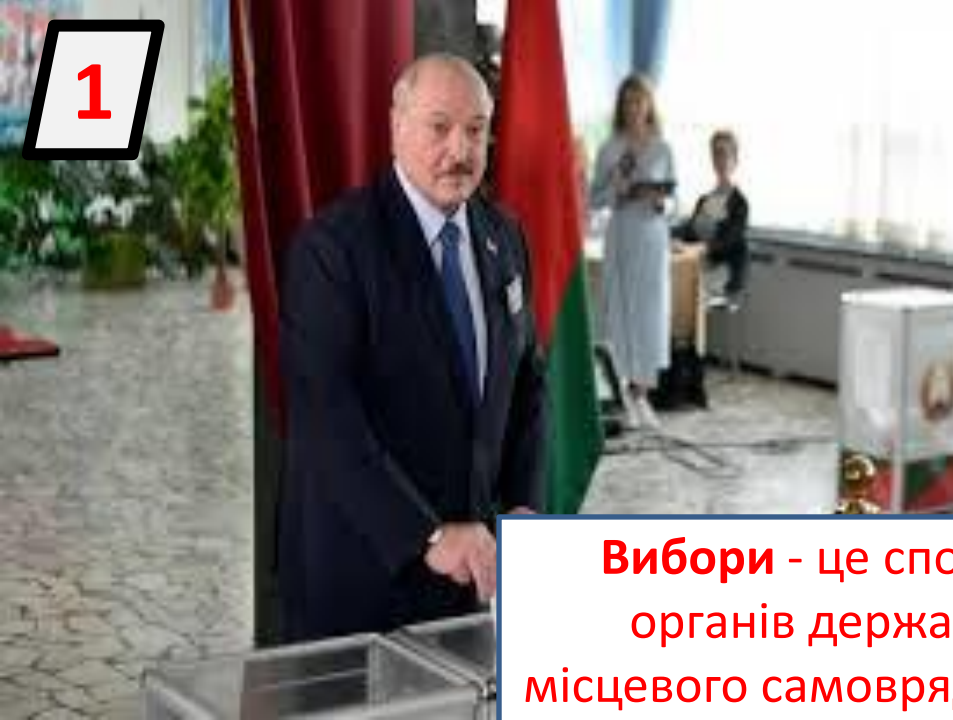
2

- **Принципи виборчого права**

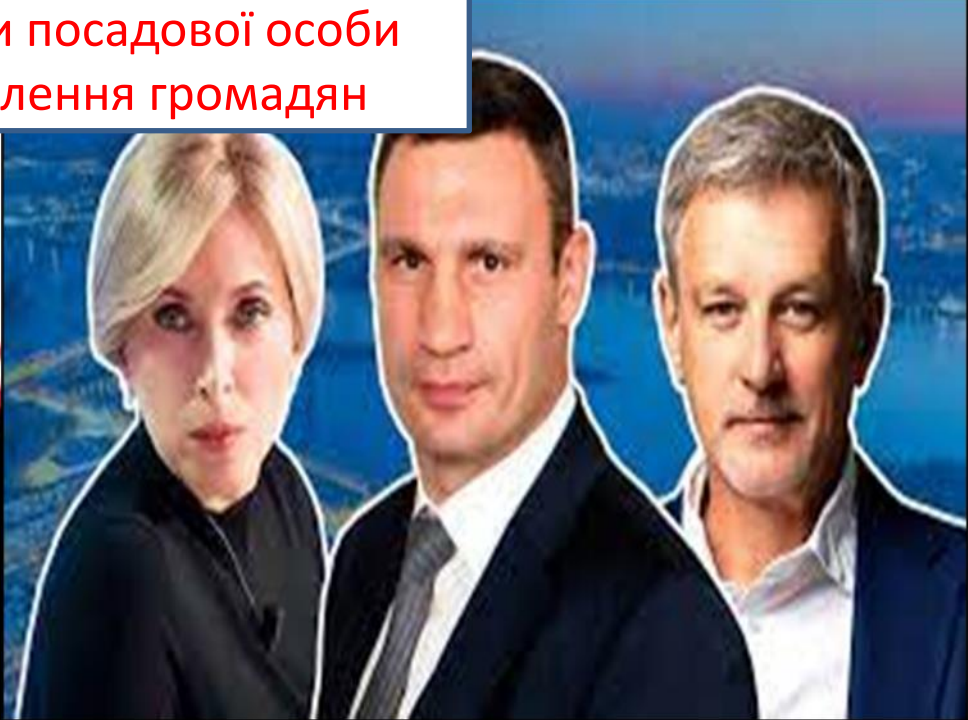
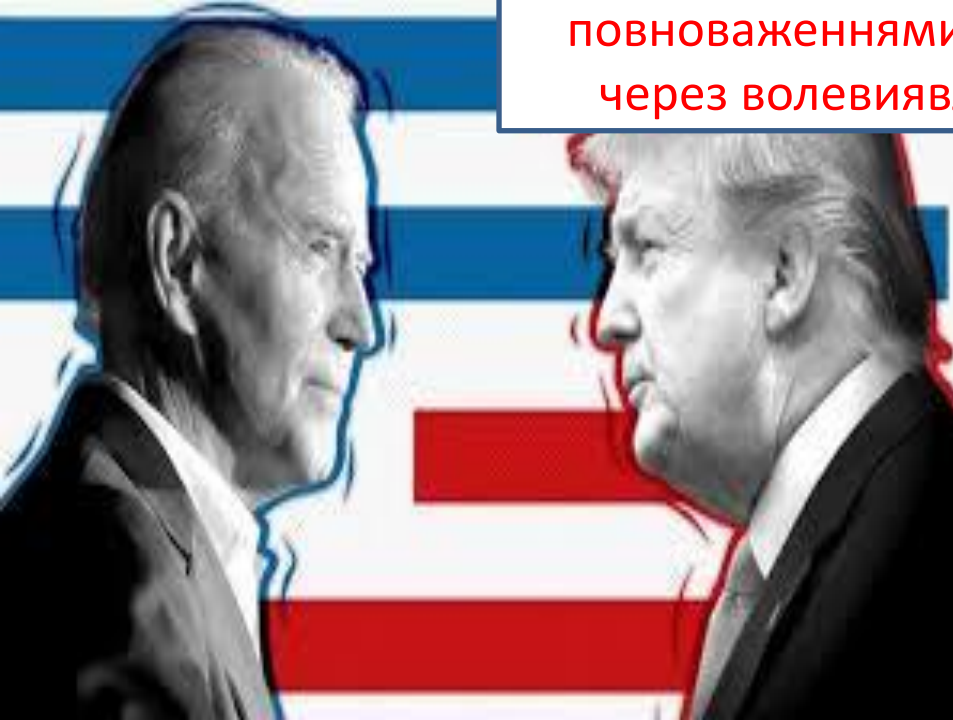
3

- **Стадії виборчого процесу**

1

Вибори - це спосіб формування органів державної влади або місцевого самоврядування, наділення повноваженнями посадової особи через волевиявлення громадян

Успадкування влади

Вибори

**Способи
формування
органів
влади**

**Насильницьке захоплення
влади**

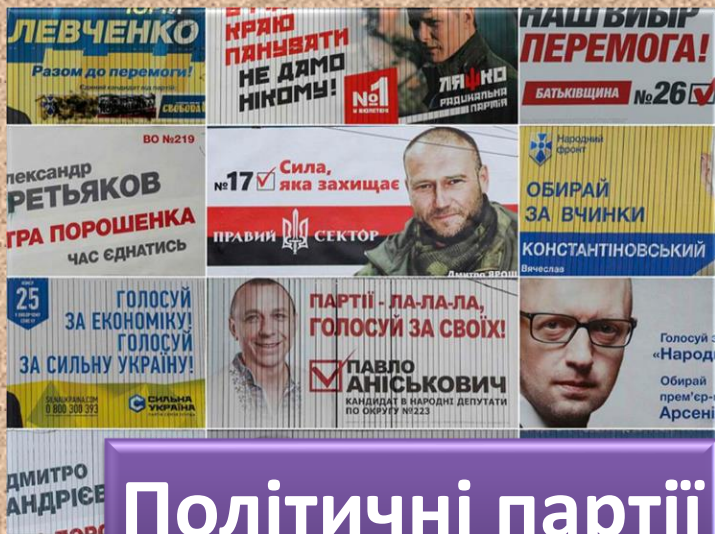
Призначення

✓ **Виборець**

✓ **Електорат**

Політичні партії

Кандидати

Спостерігачі

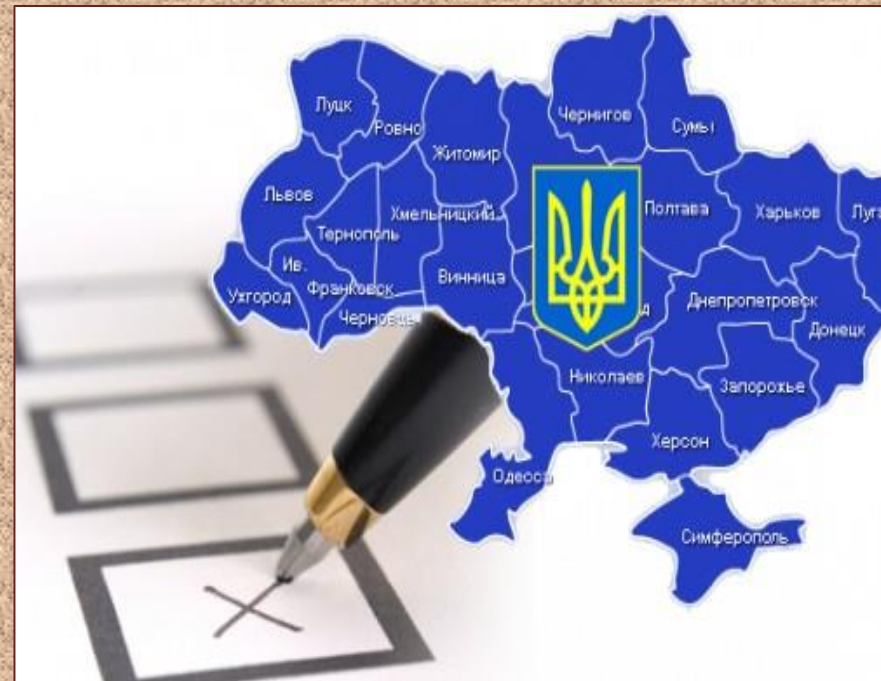

Виборчі комісії

ВИБОРИ

загальнонаціональні

місцеві

ВИБОРИ

Парламентські

Президентські

Муніципальні

ВИБОРИ

ДІЙСНІ

НЕДІЙСНІ

ВИБОРИ

АЛЬТЕРНАТИВНІ

МІСЬКИЙ ОТДІЛ 25 жовтня 2015 року ВИБОРЧИЙ БЮЛЕТЕНЬ

Багатомандатний виборчий округ
з виборів депутатів Львівської
обласної ради

Територіальний виборчий округ № 1

Вибора дільниця № _____

МД

! Зробіть лише одну позначку «плюс» (+) або іншу, що засвідчує Ваше волевиявлення, у квадраті проти назви місцевої організації політичної партії, кандидата в депутати, закріпленого нею в цьому територіальному виборчому окрузі (у разі закріплення)

- 1 ☐ ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ОБ'ЄДНАННЯ «СВОБОДА» (Конюшинський Руслан Володимирович) – ЧОРНА ГАЛІНА МИХАЙЛІВНА
- 2 ☐ ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСНА ПАРТІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ОБ'ЄДНАННЯ «БАТЬКІВЩИНА» (Гуцалюк Юрій Іванович) – САМУСЄВИЧ ОЛЕНА МИКОЛАЇВНА
- 3 ☐ ОБЛАСНА ПАРТІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «ВОЛЯ» У ЛЬВІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ (Курій Василь Васильович) – ЦІСТУН РОМАН ПЕТРОВИЧ
- 4 ☐ ЛЬВІВСЬКА ТЕРИТОРІАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ПАРТІЇ «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА «СОЛІДАРИСТЬ» (Ситюк Олег Михайлович) – МАТИС РОМАН ЄВГЕНОВИЧ
- 5 ☐ ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ ПАРТІЇ «ЄДИНИЙ ЦЕНТР» (Сончук Сергій Степанович)
- 6 ☐ ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «УКРАЇНСЬКА ГАЛИЦЬКА ПАРТІЯ» (Панкевич Богдан Романович) – ГАВРИЛКО ІВАННА ВОЛОДИМИРІВНА
- 7 ☐ ЛЬВІВСЬКА ТЕРИТОРІАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ РАДІКАЛЬНОЇ ПАРТІЇ ОЛЕГА ЛЯШКА (Вітовик Юрій Ярославович) – КМІТ ЯРОСЛАВ МИХАЙЛОВИЧ

БЕЗАЛЬТЕРНАТИВНІ

ИЗБИРАТЕЛЬНЫЙ БЮЛЛЕТЕНЬ

по выборам в Таллинский областной Совет депутатов
трудящихся Эстонской ССР

22 февраля 1953 года

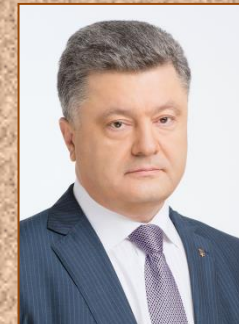
Таллинский избирательный округ № 1

Фамилия, имя, отчество кандидата в депутаты	Кем выставлен кандидатом в депутаты
СТАЛИН Иосиф Виссарионович	от общих собраний рабочих, инженерно-технических работников и служащих Таллинского машиностроительного завода, завода «Ильмарине», Таллинской электростанции.

Окружная избирательная комиссия по выборам
в областной Совет депутатов трудящихся

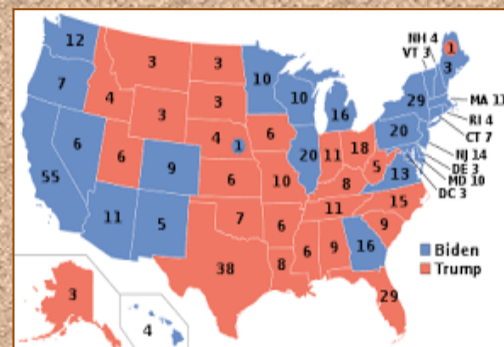
**Прямі (Україна,
Франція, Польща)**

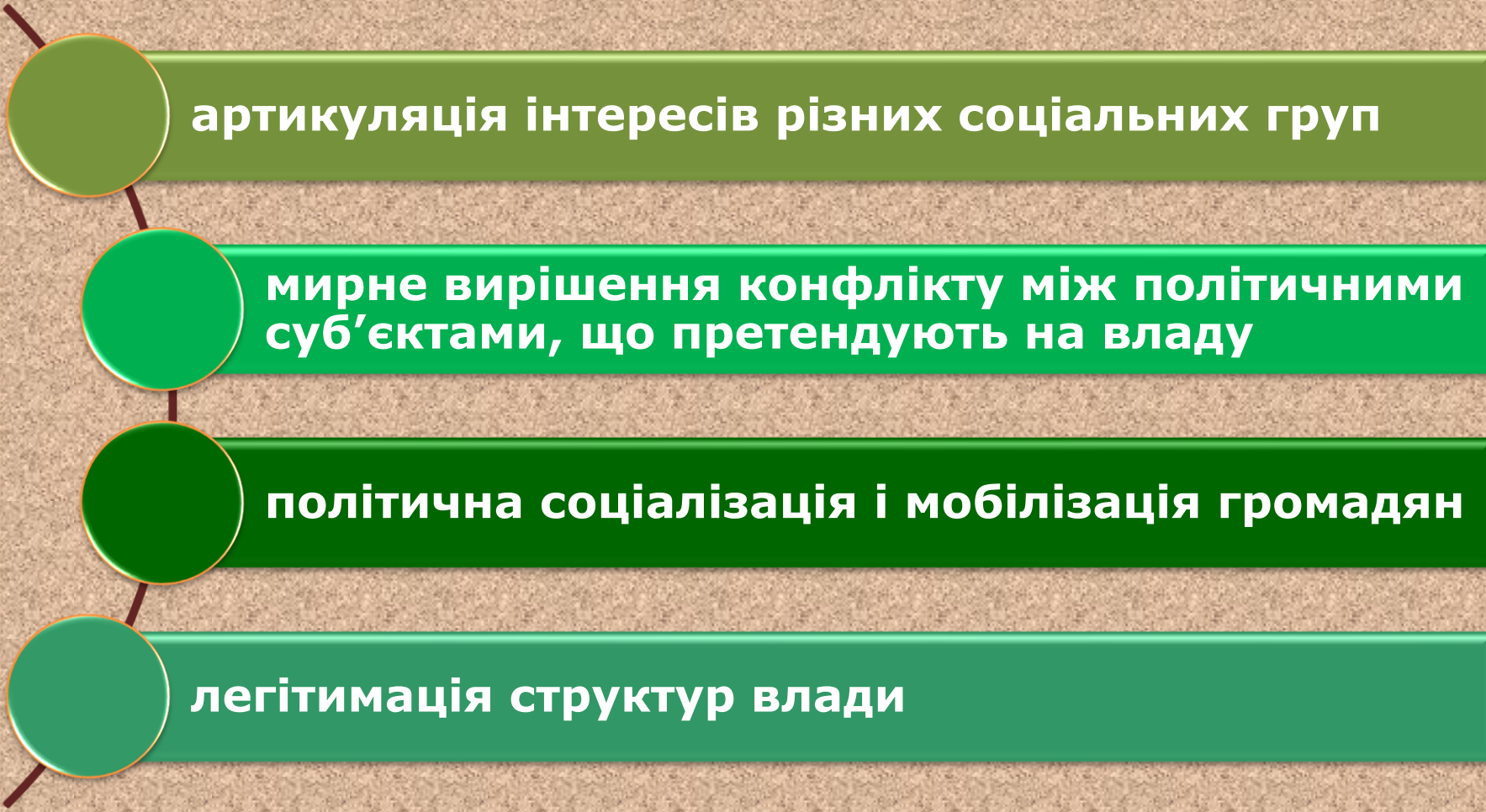
ВИБОРИ

Непрямі (США)

Головні функції виборів (у демократичних країнах)

артикуляція інтересів різних соціальних груп

мирне вирішення конфлікту між політичними суб'єктами, що претендують на владу

політична соціалізація і мобілізація громадян

легітимація структур влади

Вибори у тоталітарних і авторитарних суспільствах

«вибори без вибору»

маніпуляція

пропаганда

Принципи виборчого права

ВИБОРЧЕ ПРАВО – це система правових норм, які регулюють процес формування представницьких органів і обрання службових осіб

ВИБОРЧЕ ПРАВО – один з інститутів конституційного права

Конституція України

↓
Спеціальне законодавство про вибори

↓
НПА конституційного законодавства

↓
НПА суміжних галузей права

ВИБОРЧИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

11 липня
2019 р.

19 грудня
2019 р.

1 січня
2020 р.

4 КНИГИ

Загальна
частина

Вибори
Президента
України

Вибори
народних
депутатів
України

Місцеві
вибори

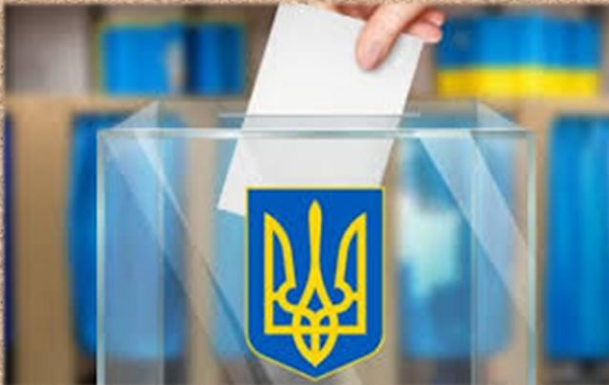
ВИБОРЧЕ ПРАВО – це право громадян брати участь у виборах

активне

пасивне

право обирати

право бути обраним

Демократичні принципи виборчого права

Обов'язковість

Загальність

Періодичність

Демократичні

- загальні
- рівні
- прямі
- з таємним голосуванням

Недемократичні

- обмежені
- нерівні
- непрямі
- з відкритим голосуванням

Види виборчих цензів

Принципи виборчого права

**Рівність
виборців**

Альтернативність

**Рівність
кандидатів**

**«Одна людина -
один голос»**

**Рівні за
чисельністю
округи**

2% - США

15% - Україна

Принципи виборчого права

Законність

Таємність

Прозорість

Добровільність

Абсентеїзм

Поняття абсентеїзму

Абсентеїзм – це байдуже ставлення людей до своїх громадсько-політичних прав. Найхарактерніший прояв абсентеїзму – свідоме ухилення виборців (електорату) від участі у голосуванні.

Абсентеїзм: причини й наслідки

інститут обов'язкової участі

штрафи

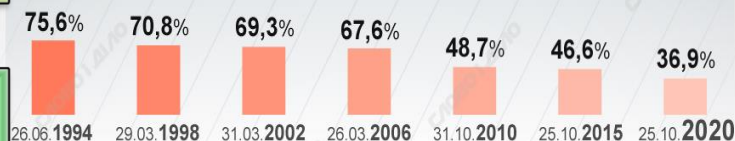
моральні санкції

позбавлення прав

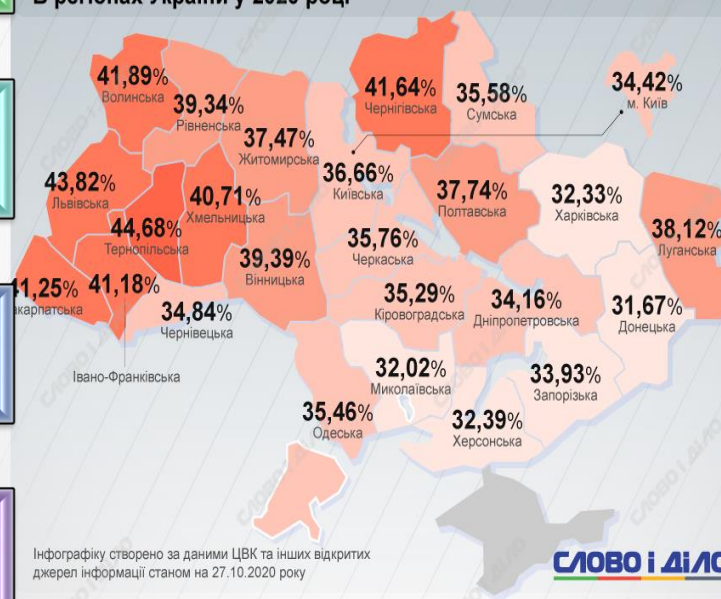
ув'язнення

ЯВКА НА МІСЦЕВИХ ВИБОРАХ

За період незалежності України

В регіонах України у 2020 році

Стадії виборчого процесу

Виборча процедура –
заходи держави з організації і
проведення виборів

**Виборча
кампанія**

Виборча кампанія
– дії безпосередніх
учасників виборів

**Виборча
кампанія**

Виборчий процес – діяльність, яка
здійснюється в певній, чітко визначеній
виборчим законодавством послідовності
і складається з кількох стадій (етапів)

Стадії виборчого процесу

1. Призначення дати виборів

**ПРЕЗИДЕНТ
УКРАЇНИ:**

остання неділя
березня п'ятого року
повноважень
2019 р.

31 березня 2024 р.

**ВЕРХОВНА РАДА
УКРАЇНИ:**

остання неділя
жовтня п'ятого року
повноважень
2019 р.

29 жовтня 2023 р.

МІСЦЕВІ ВИБОРИ:

остання неділя жовтня п'ятого року повноважень
2020 р.

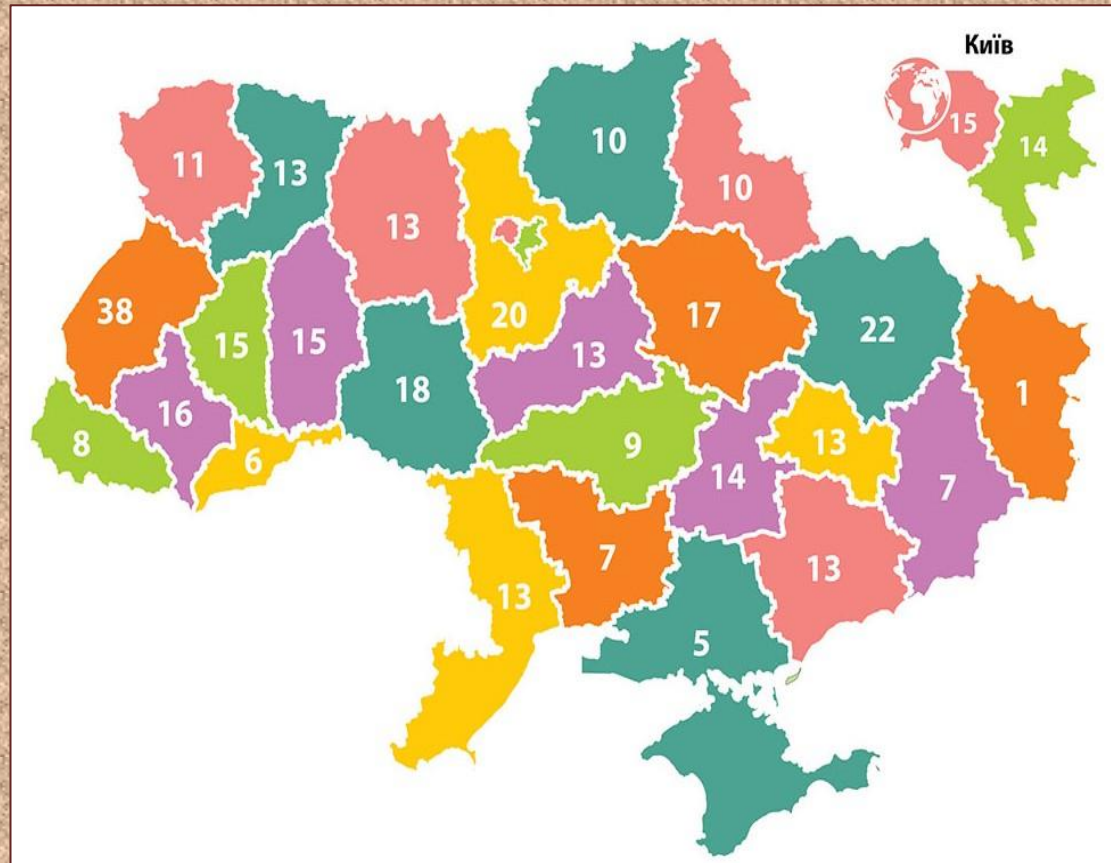
26 жовтня 2025 р.

Стадії виборчого процесу

2. Утворення виборчих округів і виборчих дільниць

Виборчий округ

- територіальний
- **одномандатний**
- багатомандатний
- виробничий

Виборчі дільниці – територіальні
одиниці, що об'єднують виборців спільним
місцем голосування

звичайні

спеціальні

закордонні

20

2500

Стадії виборчого процесу

3. Утворення виборчих органів

- центральні
- територіальні
 - ✓ окружні
 - ✓ дільничні

Стадії виборчого процесу

4. Реєстрація виборців

- ✓ обов'язкова (**Україна**)
- ✓ добровільна (**США**)

5. Висування і реєстрація кандидатів

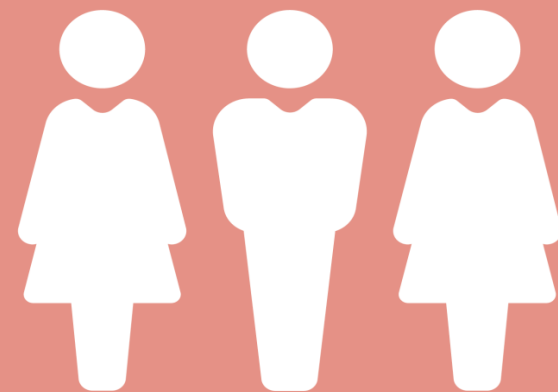

Висування кандидатів виключно політичними партіями

Партія формує 2 типи списків: загальнодержавний та регіональні списки у кожному регіоні

При формуванні списків партії зобов'язані дотримуватися принципу: у кожній п'ятірці кандидатів не менше двох осіб кожної статі

Стадії виборчого процесу

6. Передвиборча агітація

☑ «день тиші»

7. Голосування

Стадії виборчого процесу

8. Підрахунок голосів

9. Встановлення результатів виборів та їх офіційне оприлюднення

10. Припинення діяльності окружних і дільничних виборчих комісій

Типи виборчих систем

Виборча система

У широкому розумінні

цілісна сукупність суспільних відносин, суб'єктів, інститутів, норм, принципів, цінностей, процедур, які складаються у зв'язку з виборами органів публічної влади

У вузькому розумінні

певний спосіб переведення голосів виборців в мандати депутатів та владні посади

Однаковий розподіл голосів виборців при використанні різних виборчих систем приводить до зовсім інших кінцевих результатів!

Функції виборчої системи

- **Функція легітимізації владних повноважень виборної особи чи органу;**
- **функція рекрутування політичних кадрів;**
- **функція забезпечення політичної конкуренції;**
- **функція оновлення політичної еліти;**
- **функція розподілу мандатів.**

Типи виборчих систем

```
graph TD; A[Типи виборчих систем] --> B[Мажоритарна]; A --> C[Пропорційна]; A --> D[Змішана];
```

Мажоритарна

Пропорційна

Змішана

Виборчі системи світу

Мажоритарні

40,8% (89)

FRTR – Система відносної більшості

TRS – Двотурова система (абсолютної більшості)

AV – Альтернативне голосування

BV – Блокове голосування

PBV – Голосування за партійний блок

Пропорційні

39,5% (86)

PR List – Пропорційне представництво за партійними списками

STV – Система єдиного перехідного голосу

Змішані

15,1% (33)

Parallel – Паралельна система

MMR – Змішана пропорційна система

Нетипові

3,2% (7)

SNTV – Система єдиного перехідного голосу

LV – Обмежене голосування

BS – Підрахунок за методом Борда

Дякую за
увагу!!!

